

Da Horsens druknede i sne

Spredte erindringer fra tyvernes Horsens — Glade minder fra en svunden skoletid

Willy **Rasmussen**, **Han-**sted, har ladet tankerne gaa tilbage til tyvernes Horsens, og den tilværelse skoleeleverne levede dengang. — Her kan man læse om, hvad erindringerne bragte frem.

Vi havde dengang de tre store kommuneskoler, Vestre paa gade, Nordre i Tordenskjoldsgade og Østre, der laa paa den høje Skolesti med udsigt over byen. Desuden fandtes flere smaa, private skoler. I Christiansholmsgade laa en privatskole, dog vist kun for piger. Paa Aaboulevarden laa ogsaa en lille skole, og saa var der *Bygholm* skole lige overfor vejen til Nørrehuse i nærheden af det for os børn saa skumle Nørrehule skov, nuværende Vestre Kirkegaard.

Paa Nørretorv laa min egen skole, nemlig frk. Ingeborg Samsing Hansens privatskole, der faa aar forvejen var flyttet fra Ryesgade. Forinden var skolen ledet af lærer Hansen, ogsaa kaldet Bap-Hansen, fordi han altid gik med lang pibe og bakkede paa denne, naar han underviste eleverne. Efter hans død fulgte øgenavnet med datteren i hendes skole, som hun drev sammen med sin mor. Disse to kvinder var et par rare og elskværdige damer, der gjorde, hvad de kunne for de menneskespirer, der blev betroet i deres varetægt.

* *Den aarlige skovtur*

Jeg husker den aarlige skovtur, der hvert aar foregik med Juelsminde-banen til den gamle færgegaard i Juelsminde. Vi ankom omkring kl. 9, og paa Juelsminde station blev hele skolen med forældre stillet op, og derefter marcherede vi med skolens fane i spidsen til færgegaarden, ad den støvede vej, for dengang kendte man ikke til asfalt. Ved færgegaarden laa dengang to høje, hvoraf den ene forsvandt ved moderniseringen af vejen gennem Juelsminde, den anden høj findes endnu.

Naar der saa var holdt frokost, Indholdet af de medbragte madpaker spist og maverne fyldt, begyndte dagen med sække- og æggevædeløb — og derudover alskens leg og uhelderholdning. — Over middag marcherede hele flokken til stranden, hvor der blev soppet — men absolut ingen badning. Vi slog smut med de flade sten, vi kunne finde paa stranden, hvorefter tiden snart var inde til at rejse tilbage til Horsens med 5-toget. Rejsen hjem forekom lang, men saa kom det allermest glædelige, for frk. Samsing forkyndte, at fra nu af var der sommerferie, og saa skulle man først møde I^{en} seks lan^e uger

senere. Hvad kunne der ikke opleves paa saa lang tid.

* *T r a v l e juleforberedelser*

Naar vi mødtes i skolen igen, kunne den tid snart gaa, hvor vi skulle have „kartoffelferie“, som efteraarsferie hed dengang. Og saa december. Den mesaned glædede vi os allermest til. Juleforberedelserne begyndte. — Frk. Samsing indbød drenge, der havde lyst til at lære at brodere, til at deltage i haandarbejdstimerne, der ellers kun var for piger. Det var spændende, og der var vist ikke en dreng paa hele skolen, der ikke deltog i disse timer, hvor der blev syet bogmærker til far og kakkelovnshandsker til mor — eller kaffeduge og servietter til bakker. Joh, der blev arbejdet med liv og sjæl.

De sidste 8-10 dage før jul blev der lavet Juletræspynt af enhver tænkelig art. Der blev flettet julestjerner, lavet kunstfærdige julekurve, der blev fyldt med knas. Det vil sige, naar kurvene var færdige, tog frk. Samsing og gemte dem, og vi saa dem først lillejuleaftensdag, hvor vi alle samledes i gymnastiksalen til juletræ. Da fik vi vore kurve fyldt med godter udleveret. Nu skal det maaske tilføjes, at det kun var smaa kurve, der blev lavet i de dage. *Jeg* husker ved en lejlighed under juleforberedelserne, at der en dag kom en ældre herre ind i skolestuen. Han havde stort fuldskæg, og han satte sig ved katederet og fortalte historier. Da han var færdig, trak han en stor pose bolsjer op af lommen, og alle fik lov at smage. Manden var residende kapellan ved Klosterkirken, pastor Olmand.

Efter festen lillejuleaftensdag fik vi fri fra skole til den 7. januar. Jeg husker *særlig* en juleaften 1923. Jeg var i Hammersholm for at fodre min fars høns om eftermiddagen, og der begyndte at komme smaa, fine snefnug. Inden midnat julenat oplevede vi vel nok dette aarhundredes frygteligste snestorm. Jeg husker, at min mor, der var sønderjyde, havde en fætter, som var inviteret til juleaften paa Rødding-egnen, kun to kilometer fra hans bopæl. Han gik vild i snestormen, og først juledags aften blev han fundet kold og stiv. Han var forlængst død.

Vi boede i en kælderlejlighed i Vimmelskaftet. Sneen laa saa højt gaderne, at hele kælderetagen var dækket med sne. — Samme nat ma^atte mange søfolk lade livet paa havet. Medførte vejret mange tragedier, var der *ogsaa* glæder for børnene, for i juledagene gik det med liv og glade dage, med slæder og kælke gennem Vimmelskaftet fra Smedegade og tværs over Allégade. Den gang var der kun faa biler, men til gengæld mange heste. Hvis Lotte eller Musse saa et par unger komme farende ind under maven paa, dem paa slæde, stod hestene blot stille og kikkede paa os, indtil vi kom paa benene igen.

Ja, det var lidt om julen i tyvernes Horsens — efter 1. verdenskrig, hvor det **var** smaat med penge, og hvor der var megen sygdom. Den spanske *syge* var *saa godt* som udryddet, men saa optraadte difterien pas arenaen, og den var ogsaa haardnakket i mit hjem. Vi laa alle syge i vinteren 1921-22. Jeg *selv* fik denne sygdom i øjnene. Det medførte næsten blindhed i over et halvt aar.